

# Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:  
Gorizia, Riva Plazzutta, 18 - tel. 3177  
PODUREDNIŠTVO:  
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 900  
Letna naročnina . . . . . L 1.800  
Letna inozemstvo . . . . . L 2.800  
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 38 (760)

Gorica - četrtek 19. septembra 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

## Cerkev in narodne manjšine Politično življenje v Italiji

Sedaj ko je južno-tiroolski problem prišel zopet na dnevni red, je postalo aktualno vprašanje narodnih manjšin. Zato je za nas katoličane važno, kako rešuje Cerkev vprašanje narodnih manjšin. Cerkev premotri vprašanja, o katerih se danes razpravlja v svetu, z moralnega ali pravnega stališča. Tako presoja tudi vprašanje narodnih manjšin z moralnega stališča.

### VPRAŠANJE NARODNIH MANJŠIN JE MORALNO VPRAŠANJE

Moralno, pravno načelo Cerkev glede narodnih manjšin je: Države, ki imajo na svojem ozemlju narodne manjšine, ne smejo zatirati narodnih manjšin, ker to nasprotuje tudi splošnemu mednarodnemu pravu.

Zatiranje narodne manjšine ni samo notranja zadeva države. Zatiranje narodnih manjšin in sploh kakega naroda, škoduje mednarodnemu miru.

To nam dokazuje na primer žalostno vprašanje Alžira. Vztrajna borba Alžircev za svobodo je vzbudila aktivno odobravanje vsega arabskega sveta, vsega sveta črncev, Sovjetske zveze in Kitajcev, da, večine držav, ki so zastopane pri Združenih narodih.

Zatiranje narodnih manjšin je obsodil Pij XII. ne samo v imenu notranjega miru države, ki zatira narodne manjšine, ampak tudi v imenu mednarodnega mira.

V svojem božičnem sporočilu po radiu je Pij XII. leta 1941 jasno izjavil: »Na področju nove ureditve na podlagi moralnih načel ni mesta za očitno ali zvičajno zatiranje kulturnih in jezikovnih posebnosti narodnih manjšin in za skrčevanje njihovih gospodarskih sposobnosti, za omejevanje ali uničevanje njihove naravne plodnosti.«

Papež torej naglašja, da je treba vprašanje narodnih manjšin reševati »na podlagi moralnih načel«. To vprašanje je torej moralno vprašanje. To pomeni: kdor zatira narodno manjšino, krši moralni zakon, krši zapoved božjo. Papež obsoja ne samo očitno kršenje pravic narodne manjšine, ampak tudi zvičajno kršenje teh pravic. Zvičajno kršenje teh pravic je naprimer načrtno, zvičajno naseljevanje pripadnikov večinskega naroda v slovenskih in nemških krajih, nadalje tendenciozno, z določenim namenom izpeljano zavlačevanje rešitve šolskega vprašanja in drugih važnih vprašanj, ki se tičejo obstoja in razvoja narodne manjšine.

Po nauku Pija XII. ni moralno dovoljeno ovirati kulturnega in gospodarskega razvoja narodne manjšine, ni dovoljeno kršiti njenih jezikovnih pravic. Vsekakor torej slovenski jezik mora imeti pravico javnosti v naši državi. Gonja proti slovenskim napisom je torej popolnoma nemoralna. Pravtako nasprotuje morali zavlačevanje rešitve slovenskega šolskega vprašanja. Sploh se ta splošna politika tendencioznega zavlačevanja protivi poštenemu, lojalnemu postopanju z narodno manjšino.

### ZATIRANJE NARODNE MANJŠINE JE TEŽKA KRŠITEV PRAVICNOSTI

To je slovesno izjavil Janez XXIII. v svoji encikliki »Pacem in terris« (Mir na zemlji) z dne 11. aprila 1963. V točki 52. pod naslovom »Postopanje z manjšinami« določa, kot vrhovni poglavar katoliške Cerkev, kako mora država, v kateri so tudi narodne manjšine, ravnati s temi manjšinami.

Papež pravi: »Trebja je potrditi na najbolj izraziti način, da je dejanje, ki meri na to, da zatira in da zadušiti življenjski tok manjšin, težka kršitev pravičnosti, in sicer tem bolj, če gre za tem, da izginejo.«

Jasne in odločne besede! Kršitev pravic narodne manjšine je torej težka kršitev pravičnosti, težka kršitev krščanske morale. To je slovesno izjavil vrhovni poglavar katoliške Cerkev, vrhovni učitelj krščanske morale. Ta nauk Kristusovega namestnika na zemlji bi morali upoštevati vsi tisti, ki zatirajo našo narodno manjšino.

Ni nobenega višjega državnega razloga (ragione di stato) in ga sploh ne more biti, ki bi upravičeval zatiranje naše manjšine. Ni politike, ki bi to dovoljevala. Tudi politika je človeško delovanje in vsako človeško delovanje je podvrženo krščanski morali, posebno pa v krščanski državi, v državi, kjer ima važno vlogo krščanska demokracija.

Toda Janez XXIII. ni samo negativno označil, kaj ne sme država storiti v pogledu narodnih manjšin. Naglasil je tudi pozitivno, kaj mora storiti država za narodno manjšino.

V isti točki 52. pravi papež dalje: »Odgovarja pa zahtevi pravičnosti, da javne oblasti prispevajo, tako da pospešujejo razvoj manjšin z učinkovitimi ukrepi na korist njihovega jezika, njihove kulture, njihovih običajev, njihovih sredstev in gospodarskih pobud.«

Po pravic lahko trdimo, da je papež s tem proglasil »magno cartam« pravic narodnih manjšin. Papež se ni samo — negativno — omejil na to, kaj ne sme storiti država na škodo narodnih manjšin, ampak je tudi pozitivno, jasno povedal, kaj mora država storiti na korist narodnih manjšin. Pravičnost zahteva — pravi papež — da država pospešuje razvoj narodnih manjšin. In sicer papež, natančneje določa, kako naj država pospešuje ta razvoj. Tako da izdaja učinkovite ukrepe v korist jezika, kulture, običajev, sredstev in gospodarskih pobud narodnih manjšin.

Ta papeževa načela glede narodnih manjšin tvorijo v bistvu res kodeks, zakonik narodnih manjšin.

V točki 53. pa papež naglašja še nekaj! Narodne manjšine si morajo prizadevati, da se obogatijo z vrednotami tradicije in civilizacije večinskega naroda, s katerim živijo. V tem pogledu lahko z mirno vestjo trdimo, da smo Slovenci vedno težili za tem, da se čim bolj okoristimo z duhovnimi vrednotami italijanske kulture. To jasno dokazuje vse naše kulturno življenje.

### NASE DOLZNOSTI

Pojasnili smo nauke Cerkev o pravicah narodnih manjšin. Sedaj pa moramo kratko označiti naše dolžnosti do naroda, kateremu pripadamo. Cerkev nam je tudi naglasila glavne narodne dobrine, katere moramo gojiti in razvijati. Te narodne dobrine so: narodni jezik, narodni običaji, narodna kultura in gospodarski temelji, potrebni za narodni obstoj. Te dobrine naglašata Pij XII. in Janez XXIII. v zgoraj navedenih izjavah.

Narodne idelale teh papežev je odločno zastopal in branil tudi naš sveti škof Slomšek. Slomšku so Nemci očitali slovenstvo. A Slomšek je 27. decembra 1845 pisal svojemu prijatelju Josipu Poklukarju: »Pa mene to očitaje kar ne moti; mislim, da vsak naj dela po svojih okoliščinah, ali že svetu ugaja ali ne. Tisti pa, ki me sodi, je Gospod. Slovenka me je rodila. Slovenka me je dojčila; naj me slovensčina tudi hvaležnega sina ima. Zemljo materno obdelovati želim, dokler nekda v materni zemlji počivam, ako bo volja božja tako.« (Dr. Franc Kovačič, Anton Martin Slomšek. Služabnik Božji, I. del, str. 166).

Zvišene in globoko občutene besede ljubezni do svojega naroda, ki si jih moramo posebno mi člani narodne manjšine globoko vsaditi v srce, ker smo trajno izpostavljeni hudemu pritisku potujčevanja. Slovenka nas je rodila. Bodimo zvesti jeziku svoje matere in svojemu narodu. Naše življenje naj bo posvečeno našim narodnim idealom, naši »materni zemlji«.

Podlaga ljudske izobrazbe je narodni jezik. To moramo posebno sedaj poudariti, ko gre za vpisovanje v slovenske šole.

In zopet nam Slomšek tako temeljito govori o pomenu narodnega jezika, ter pravi: »Podlaga vsake naravne ljudske izobrazbe je negovanje narodovega jezika; brez tega ostane ljudstvo le v zibeli svoje izobrazbe... Zato pozdravlja z veseljem vsak pravično misleč človek razvoj in na-  
(Nadaljevanje na 3. strani)

Po krajšem poletnem odmoru se je tudi pri nas brž obnovila živahna politična dejavnost. Navadno je bilo treba dolgo čakati, predno so se ministri in ostali politični predstavniki vrnili s poletnih počitnic ter je zopet steklo normalno politično življenje. Za razliko od drugih let je letos vse nekam zgodaj in hitro oživel, tako da se nekateri politični voditelji niso utegnili niti dodobra oddahniti.

Pa ne samo to. Malokateri od političnih prvakov je letos preživel počitnice v blaženem miru. Če si jih sami niso kvarili, so jih pa nadlegovali časnikarji, ki so si pasje dneve preganjali s tem, da so te voditelje obiskovali ter jih mučili z dolgimi intervjuji, da bi zvedeli za njihove bodoče načrte. Povsod so jih iztaknili, pa naj so se umaknili v še tako nedostopne letovišarske kraje. Če bi hoteli, bi jih lahko nagnali. Toda tega niso storili iz enostavnega razloga, ker so to ljudje prefinjene taktike, ki vedo, da morajo vselej in povsod ostati v stiku s tisto velesilo, ki ji pravimo tisk. Pa tudi osebno samoljubje jih je priganjalo, da so se spuščali v vsemogoče izjave in napovedi za bodočnost. Pri tem so računali na dve okoliščini: listi so bili zaradi »suše« v uredniškem materialu pripravljeno dati njihovim izjavam največjo pozornost; na drugi strani pa so bili gotovi, da če njihovih izjav ne bo čitalo nižje ljudstvo, jih pa bodo prav gotovo voditelji drugih strank.

### ZADEVA Z C.N.E.N.

Ker beseda prinese besedo, se je zgodilo, da je na ta način prišlo na dan, da nekatere državne ustanove trošijo po nepotrebnem ogromne vsote javnega denarja, ne da bi komu za to svoje početje odgovarjale. To je bilo dovolj, da je po vsej državi završalo. Z objavo te novice je bilo za politične može, od voditeljev strank pa do ministrov in parlamentarcev, počitnic praktično konec. Od vseh strani so namreč deževalo zahteve po razčiščenju in kaznovanju odgovornih ljudi ter po moralizaciji javnega življenja.

Glavno besedo je pri vsej zadevi imel voditelj socialnih demokratov Saragat, ki je prvi to odkril preko tiska zaupal široki javnosti. To se je zgodilo namreč že pred nekaj tedni, ko je nekemu časnikarju izjavil, da je ena od takih državnih ustanov, »Odbor za jedrsko energijo« (C.N.E.N.), čigar tajništvo vodi, oziroma je vodil profesor Ippolito. Poslanec Saragat je ostro kritiziral delovanje te državne ustanove, ki po njegovem neracionalno izkorišča javne dotacije, ki gredo v milijarde. Na ta način naj bi doslej ta ustanova slabo uporabila okrog 200 milijard lir in sicer za zgraditev atomskih električnih central. To svojo trditev je oprl na dejstvo, da je danes električna energija iz atomskih central trikrat dražja od one, ki jo proizvajajo druge elektrarne.

Poleg tega so še s tem v zvezi ugotovili, da je omenjeni profesor Ippolito bil v odboru še neke druge državne ustanove (ENEL), kar je po zakonu nezdravljivo. Zaradi tega je vlada po omenjenih kritikah pozvala prof. Ippolito, naj odstopi od enega odbora. Ker tega ni napravil, so ga z dekretom ministra za industrijo suspendirali od tajništva CNEN ter imenovali preiskovalno komisijo, ki naj preveri utemeljenost očitkov glede de-

lovanja »Odbora za atomsko energijo«. Prof. Ippolito smatra gornji ukrep za nezakonitega ter se je pritožil na državni svet, ki bo končno odločil zadevi njegove odstavitve.

### OBNOVITEV VLADNE PARLAMENTARNE DEJAVNOSTI

Konec minulega tedna se je prvič po počitnicah sestal italijanski parlament, ki mora med drugimi ukrepi odobriti moskovsko pogodbo o delni prekinitvi atomskih poskusov. Poslanska zbornica je že odobrila zakonski osnutek, s katerim se povišajo pokojnine bivšim državnim uslužbencem. Zakon bo stopil v veljavo, ko ga bo odobril še senat.

V parlamentu si predložili zakonski predlog, o suspendiranju prisilnih sodnih izgonov iz stanovanj do konca leta 1964 ter osnutek zakona o volitvah v deželno skupščino Furlanija-Juljska Benečija. Predložil ga je socialdemokratski poslanec Zucalli iz Furlanije.

Prevladuje mnenje, da bodo razpravo o tem slednjem zakonu odložili na poznejše mesece, toda da trenutno ni izgledov, da bi bile deželne volitve še letos. Verjetno pa bo do teh prišlo v pozni pomladi in pa v jeseni prihodnjega leta. V tem slučaju bodo sovpadale z občinskimi ter pokrajinskimi volitvami.

### JUŽNI TIROL

Obnovljena dejavnost teroristov v Južnem Tirolu je znatno poslabšala odnose med Italijo in Avstrijo. Temu se je pridružila še oprostitilna razsodba na razpravi proti orožnikom v Tridentu, ki je razburila avstrijske nacionalistične kroge. Minister Kreisky in kancler Gorbach sta v svojih izjavah brez ovinkov dejala, da se ne strinjata z razsodbo italijanskega sodišča.

Te izjave so naletele na ostro reakcijo v Rimu, kjer je vlada izročila avstrijskemu veleposlaniku ustno protestno noto. — Medtem se med Rimom in Dunajem nada-

ljeje polemika zaradi odložitve srečanja Kreisky-Piccioni, do katerega bi moralo priti v Salzburgu prve dni septembra. Italijanska vlada je nato predlagala, naj bi se ministra sestala v New Yorku ob priliki zasedanja Glavne skupščine OZN, avstrijska pa zahteva srečanje v prvi polovici oktobra.

Sporočili so, da je odbor devetnajstih zaključil svoje delo in da bo svoje zaključke predložil vladi v Rimu v prihodnjih dneh. Kot znano, so omenjeni odbor ustanovili, da bi na miren način rešili spore med Nemci in Italijani v Gornjem Poadižju.

Vlada v Rimu je sprejela zelo važen ukrep, in sicer, da v roku štirih let vskladi zakonike z načeli ustave. — Kot Slovence nas posebno zanima odprava nekaterih določil v zakoniku za civilno in kazensko proceduro.

### POLEMIKE O BODOČEM LEVEM CENTRU

Osrednje politično vprašanje je sestava nove vlade levega centra, do katere bi moralo priti po kongresu socialistov. Zaradi tega so razprave o tem, kakšen bi moral biti levi center v drugi izdaji, vedno aktualne. K vesedi se je oglašil tudi tajnik KD poslanec Moro, ki v nekem članku v tedniku »Oggi« poziva socialiste, naj končno izberejo pot, ki jo od njih zahteva italijanska stvarnost; to je, naj pri sluhnejo pozivu domovine, ki jih kliče k velikim odgovornostim. Z drugimi besedami jih je Moro pozval k sodelovanju v bodoči vladi.

Za to so seveda potrebni gotovi pogoji, in sicer, da ukrepajo in nastopajo samostojno od komunistov. »Pripravljeni smo,« je dejal tajnik KD, »priti do socialistov, nikdar pa do komunistov.« S tem je želel opozoriti socialiste, naj na prihodnjem kongresu sprejmejo stvarne in odgovorne sklepe, ki bodo lahko v korist demokratičnega življenja v državi.

Če bodo po kongresu socialistov dozorili pogoji za drugi poskus z vlado levega centra, bo verjetno poslanec Moro, ki jo bo vodil.

## Kitajci izzivajo Sovjete

V okviru ideološkega spora med Moskvo in Pekingom je pretekli teden prišlo na rusko-kitajski meji do nenavadnega incidenta. Ko je 7. septembra brzovlak Peking-Moskva zavezil na sovjetsko obmejno postajo Nauški in so sovjetski obmejni cariniki hoteli pregledati prtljago kitajskim potnikom, so se ti temu uprli. Prišlo je do prerivanja, med katerim so kitajski potniki skupno z osebjem vlaka uprizorili demonstracijo proti sovjetskim oblastem. Dva carinika so celo zaprli v neki vagon ter ju izpustili šele po petih urah. Ustrahovali so celo postajo ter izzivali sovjetske uradnike na vse mogoče načine in z njimi brutalno ravnali.

Tako so na primer Kitajci vpili sovjetskim graničarjem: »Vojaki, ne pokoravajte se vašim oficirjem, ki vas izigravajo!« Med improviziranim »mitingom«, ki so ga priredili v postajni veži, so skandirali gesla proti sovjetski vladi. Vpili so, da je Sovjetska zveza sklenila tajno pogodbo s Čangajškom, naperjeno proti kitajskemu ljudstvu.

Razbrdanost teh kitajskih raz-

grajačev je dosegla višek, ko so prvič sovjetskih uslužbencev ponesnažili postajno vežo. Vse te provokacije in sramotni izpadi so trajali cela dva dneva. Dne 10. septembra ob treh zjutraj so to skupino Kitajcev nagnali z ozemlja Sovjetske zveze. Ostale potnike so premostili na drug sovjetski vlak, da so lahko nadaljevali pot.

Zaradi tega incidenta je sovjetska vlada protestirala na kitajskem veleposlanstvu v Moskvi ter zahtevala, da se s podobnimi izpadi preneha. Toda že naslednji dan se je podoben incident ponovil na drugi obmejni postaji, čeprav v manjšem obsegu. Pet kitajskih državljanov je hotelo vtiho tapiti protisovjetski propagandni material. Ko so jim ga obmejni organi odvzeli, so na enak način zagnali hrup ter izzivali sovjetske uslužbence.

**ALZIR:** Po nedeljskih volitvah je alžirski prvak Ben Bela postal nesporni gospodar dežele. Potem ko so volivci odobrili novo ustavo, ki predvideva enostrankarski sistem, so ga v nedeljo izvolili za predsednika države. Tako sedaj združuje v sebi skoro vso državno oblast.

## KRŠČANSKI NAUK

## POSLEDNJE REČI ČLOVEKOVE

Naša preskušnja na zemlji se konča s smrtjo, ki ji takoj sledi sodba. Duša pride nato ali v nebesa ali v vice ali v pekel. V apostolski veri molimo: Verujem v vstajenje mesa in večno življenje. Amen.

## SMRT IN POSEBNA SODBA

Sv. Ciprijan, škof v Afriki, je v času preganjanja takole podbujal svoje vernike: »Samo tisti se mora bati smrti, kdor Jezusa ne pozna.« — Ko je bil tudi on pred sodnikom, ki ga je obsodil na smrt, je dejal: »Bogu hvala!« Na morišču je še enkrat pokleknil k molitvi. Nato je vstal in je naročil, naj se rablju izplača 25 zlatnikov, sam si je zavezal oči in je junaško sprejel smrtni udarec s sekiro.

Vsi ljudje moramo umreti, ker je Adam, prvi človek, grešil. »Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt.« (Rim 5, 12)

Jezus je pa prostovoljno sprejel smrt iz pokorščine in ljubezni do nebeskega Očeta. Ni pa hotel splošnega prekletstva smrti rešiti niti svoje brezmadežne Matere, ker je bila tudi ona Adamov otrok. Po njegovem in njegove Matere zgledu naj bi tudi mi sprejeli smrt pokorno in vdano.

Kristus nam je s svojo prostovoljno smrtjo pridobil večno življenje in je smrt tako premagal, da nam je postala nekaj dobrega, namreč vrata v večno življenje. Sv. Janez je v skrivnem razodetju prejel božje naročilo: »Zapiši: Blagor odslej mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Da, govori Duh, spočijejo naj se od svojega truda, zakaj njih dela grede z njimi.« (Raz 14, 1)

Da bo umrl, vsak dobro ve; ne ve pa kdaj, kako in kje. Zato mora biti vsak človek vsak hip pripravljn na smrt s tem, da živi v milosti božji. Ako v takem stanju umrjemo, bomo za vekomaj srečni, ako pa umrjemo v smrtnem grehu, bomo za vekomaj od Boga zavrženi.

Ob smrti se duša loči od telesa. Telo razpade, duša pa ne razpade, ker je duh. Ona pride pred sodbo božjo, kjer mora dati račun o svojih mislih, besedah in dejanjih in o tem, koliko dobrega je na svetu opustila. To imenujemo: posebno sodbo, ki odloči, kaj je duša zaslužila: nebesa, vice ali pekel. »Določeno je ljudem enkrat umreti — nato pa sodba,« piše sv. Pavel. (Hebr. 9, 27)

To so resne reči, ob katerih se moramo globoko zamisliti. Zato živimo stalno po božjih zapovedih, očistujmo si vest pogosto pri sveti spovedi, molimo radi za srečno zadnjo uro! Sv. Avgustin nam zagotavlja: Ne bo slabo umrl, kdor je dobro živel. S sv. Tereziko Deteta Jezusa pa se tolažimo: Ne bo me smrt pobrala, ampak dobri Bog.



## Iz življenja Cerkve

## Izjavljamo jugoslovanskih škofov

Pred odhodom predsednika Tita v Južno Ameriko so nekateri jugoslovanski škofje dali razne izjave. V njih izražajo svoje prepričanje, da bo potovanje predsednika Tita služilo utrditvi miru na svetu in zbliznanju med narodi.

## Dva državnik pri sv. očetu

Pretekli dnevi je sv. oče Pavel VI. sprejel v posebni avdienci dva državnik: prvi je bil ital. ministrski predsednik Leone, drugi pa Konrad Adenauer. Avdienca tega slednjega je bila posebno pomenljiva in prisrčna, ker se stari nemški kancler pripravljala, da odloži vodstvo države. Ob tej priložnosti je sv. stolica odklikovala Konrada Adenauerja z redom Kristusa Odrešenika, ki je najvišje odlikovanje za državnik.

## Sprejem ruskega metropolita

Ta teden je sv. oče Pavel VI. sprejel v posebni avdienci metropolita Nikodema iz Moskve, desno roko ruskega patriarha Alekseja. Spremljali so metropolita kardinal Bea, škof Charrier iz Friburga v Švici in msgr. Villebrants. Obisk je bil zahvala patriarha Alekseja za voščila sv. očeta ob njegovi 80-letnici.

## Berač za druge

V francoskem mestu Calais je nekako pred enim mesecem umrl slepi berač Charles Way. Živel je v stari, na pol podrti bajti ob vodnem kanalu. Potikal se je okrog v raztrgani obleki in se opiral na belo palico, kakršno imajo slepci. Pred več leti je oslepel. Ob smrti pa je pripravil vsem veliko presenečenje. Mesec po njegovi smrti so v občinski veži izobesili njegov testament. Berač je zapustil 40 hiš, veliko vsoto denarja v banki in še vrednostnih papirjev za sto milijonov. Vse svoje premoženje je zapustil dobrotelnim zavodom.

Upravitelj vsega tega bogastva je sedaj pojasnil, kdo je bil berač Charles. Berač Charles je bil velik in plemenit mož, pravi asket, kakršnih je malo. Čeprav bi imel pravico predsedovati mnogim mestnim upravnim odborom, je napravil obljubo uboštva. Sprva je mislil postati menih. Zelo je cenil svetega Benedikta. Potem se je odločil, da bo živel v svetu, in sicer kar najbolj ubožno.

Njegov oče je bil trgovec s prenogom. Doma je bil vzgojen, skupaj s starejšim

bratom, v strogo verskem duhu. Pred smrtjo je oče poklical oba sinova k sebi in napravil ustno oporoko. Starejšemu je dejal: »Zapuščam ti vse premoženje, toda te prosim, da ga upravljaš tako, da bo prinašalo čim več, in sicer vse v korist ustanovam, ki jih je rodila krščanska ljubezen.«

Leta 1942 je starejši brat umrl. Charles je postal dedič ogromnega premoženja, a tudi očetovega naročila. Čeprav najbogatejši mož v mestu Calais, ni hotel od premoženja uporabiti zase niti centesima.

## Nova telefonska centrala v Vatikanu

Nova centrala je najmodernejša v Rimu. V Italiji sta bili doslej dve. Centrala ima 1800 števil.

## Sv. oče v Vatikanu

V četrtek 12. septembra se je vrnil sveti oče v Vatikan. Spotoma se je ustavil v cerkvi sv. Ignacija v Rimu, kjer je imel ob osmih zjutraj sveto mašo za udeležence kongresa Marijinih družb. — Istega dne opoldne je sprejel v posebni avdienci predsednika vlade prof. Leoneja.

## Proslave za jubilej sv. Cirila in Metoda v Rimu

V Rimu so bile slovesnosti za 1100-letnico prihoda svetih bratov Cirila in Metoda na Moravsko. V Rim je prišlo veliko romanje Slovakov, ki bivajo v Združenih državah in v Kanadi ter zastopajo 300 župnij. Romanje je vodil škof Grutka. V sredo 11. septembra je maševal škof Mancini v baziliki sv. Petra; v četrtek je daroval sveto mašo za romarje kardinal Confalonieri, in sicer v baziliki Marije Velike; v petek je maševal v baziliki svetega Klementa kardinal Cicognani. V ponedeljek 16. sept. je kardinal Tisserant blagoslovil kapelo v novem slovaškem zavodu sv. Cirila in Metoda. Škof Grutka pa je daroval sveto mašo v glagolici.

## Program novega londonskega nadškofa

Novi londonski nadškof msgr. Hennan je dejal, da bo napel vse moči, da bi vprašanje edinosti z ločenimi brati napredovalo. Utrjeval bo vezi, ki so že med katoličani in nekatoličani in iskal način še globlje sodelovanja. — Novi nadškof bo ustoličen 24. septembra.

## Pred II. zasedanjem cerkvenega koncila

## Nova navodila svetega očeta Pavla VI.

## MOLIMO ZA KONCIL

Na praznik Imena Marijinega, 12. septembra je sv. oče Pavel VI. izdal dva važna dokumenta, ki se tičeta prihodnjega zasedanja vesoljnega cerkvenega zbora. Najprej je izšlo apostolsko pismo namenjeno vesoljni Cerkvi. V tem pismu se sv. oče najprej spominja pok. papeža Janeza XXIII., ki je sklical vatikanski koncil II. Nato se obrača na vse vernike in jih prosi, naj pomagajo, da bo koncil uspel v namenu, ki si ga je zastavil, namreč da se bo zasvetila Cerkve pred vsem svetom kot »luč v razsvetljenje narodov« in da bo mogla sedanjemu človeštvu bolj uspešno posredovati nauk Kristusov in s tem milosti odrešenja. Verniki morejo pomagati pri delu predvsem z molitvijo in dobriimi deli. Zato priporoča duhovnikom, naj pri maši opravljajo posebno molitev v čast Sv. Duhu; vsem vernikom pa, naj še nadalje molijo molitev za koncil, ki jo je sestavil papež Janez XXIII. Molitvi naj pridružio dobra dela, žrtve in pokoro. Posebno prosi vse bolnike, naj v ta namen darujejo svoje trpljenje. Vsi pa naj v tem času živijo bolj sveto in naj se predvsem varujejo slabih zabav, ki morejo duše oropati milosti in povzročiti veliko hudega

## NOVA NAVODILA

Drugi dokument je pa pismo, ki ga je sv. oče Pavel naslovil na kardinala Tisseranta, dekana kardinalskega zbora. V tem pismu sv. oče najprej potrdi, da se bo drugo zasedanje koncila začelo v nedeljo 29. septembra, na praznik sv. Mihaela nadangela. Nato znova zapoje hvalo svojemu predniku Janezu XXIII. »Neizmerno smo hvaležni Bogu, ki nam je dal kot največji dar tako priljubljenega Najvišjega pastirja Cerkve. V svoji preprostosti, v žaru svojih kreposti, v stalnem trudu za pospeševanje miru, ni samo napolnil sveta z ljubeznijo in občudovanjem svoje osebe, temveč je z napovedjo koncila odprl nova pota zveličavnemu delu sv. katoliške Cerkve. Daj Bog, da bi tako veliko delo, ki ga je on začel, srečno dospelo do zaključka in da bi za Cerkve in za vesoljni svet napočil svetli dan, katerega zarjo je on predvidel, ko je napovedal vesoljni cerkveni zbor.«

Nato sv. oče navaja navodila, ki jih je dal, da bi delo na koncilu bolj uspešno in hitro potekalo. Pove, da so številni osnutki znižali od 64 na 17 in da so jih strnili tako, da obsegajo le splošna navodila in načela, kajti koncil se mora ozirati na vso Cerkve. Nadalje so se držali pri formuliranju dekretov pastoralnega namena koncila, ki mora nauk preteklih koncilov razložiti na sedanjem človeštvu bolj dostopen način. Sporoča, da je nadškofu O'Connorju naročil, naj izboljša in razširi obveščevalno službo na koncilu, in da je imenoval tudi nekaj katoliških laikov v število koncilskih očetov.

Tu opomimo, da je v zgodovini koncilov prvi primer, da so tudi laiki poklicani k sodelovanju na koncilu. Do sedaj se v zapadni Cerkvi ni še nikoli kaj podobnega zgodilo.

Sv. oče nadalje sporoča, da je znova povabil ločene vzhodne kristjane in protestante, naj pošljejo svoje opazovalce na koncil in naj po možnosti še povečajo njih

število. Sklenil je tudi kdaj pozneje ustanoviti posebno tajništvo za zveze z nekrščanskimi verami.

Tudi to je velika novost.

V nadaljevanju omenja sv. oče, da je odločil povečati število predsedstva na koncilu in poklicati vanj še tri nove kardinale: Wiszijskega iz Varšave, Sirija iz Genove in Meyerja iz Chicaga. Predsedstvo ima nalogo, da skrbi za red na koncilu in da rešuje morebitne spore. Za delovno predsedstvo je pa sv. oče imenoval štiri delegate ali moderatorje: kardinala Agagianiana, Lercara iz Bologne, Doepfnerja iz Münchena in Suenesa iz Bruslja. Ti bodo izmenoma v papeževem imenu

predsedovali sejam koncila. Seje bodo vsak dan razen ob nedeljah in sobotah.

Med koncilom bodo razne izredne slovesnosti: na misijonsko nedeljo 22. oktobra bo papež posvetil 14 novih škofov; 28. oktobra bo spominjska svečanost po pok. papežu Janezu XXIII.; dne 4. novembra se bodo slovesno spomnili 400-letnice dekreta, s katerim je tridentinski koncil ustanovil semenišča; slovesnost bo v papeževi pričujočnosti v baziliki sv. Petra; dne 9. novembra bo pa sv. oče slovesno vzel v posest svoj uradni sedež v baziliki sv. Janeza v Lateranu. Poleg tega bodo med zasedanjem tudi proglasitve nekaterih novih blaženih.

## PROSLAVA SV. CIRILA IN METODA NA SV. GORI

V nedeljo 15. t. m. je bila na Sv. gori veličastna proslava slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Z vseh strani Slovenije, in predvsem seveda iz novogoriške apostolske administrature, pa tudi iz Trsta in Gorice, je prispelo zelo veliko število romarjev z vlaki, korijerami, avti in peš. Romarjev so cenili nad 10.000. Bilo je to največje romanje po drugi svetovni vojni, ako izvzamemo slovesni prenos milostne podobe Svetogorske Kraljice aprila 1951.

Spovedovanje se je začelo v soboto ob 17. uri in je trajalo brez presledka do 14. ure naslednjega dne. Do devete zjutraj je bilo že razdeljenih 5.000 sv. obhajil, a tudi pozneje so pri sv. mašah na Marijinem oltarju obhajali kar po trije duhovniki. Spovedovalo je skupno nad 20 spovednikov.

Cerkvene slovesnosti so se pričele v soboto ob 20,30 s pozdravnim govorom delegata g. A. Simčiča. Poudaril je dolžnost, da smo zvesti veri, ki sta jo med našimi pradedi širila sv. brata. V nedeljo se je prva sv. maša brala že ob pol po polnoči, od dveh dalje pa so se vrstile nepretrgoma sv. maše z obhajilom. Ob 6. uri je g. Stanko Medvešek razvijal misel, da je presv. Euharistija vez edinosti med vzhodnimi in zapadnimi kristjani. Ob 8<sup>h</sup> je g. Martin Pavlin prikazal delo papežev Janeza XXIII. in Pavla VI. za zedinjenje ločenih bratov. Proslava je dosegla svoj višek s peto sv. mašo v staroslovenskem jeziku, a v latinskem obredu, ki jo je daroval solkanski dekan in delegat g. Simčič. Krasno je prepeval dronberški cerkveni zbor, ki zasluži vse priznanje in pohvalo. Slavnostni govor je imel g. Rudolf Gašper, župnik na Vojskem. Poudaril je glavne misli, ki jih je sv. oče Janez XXIII. naslovil slovanskim narodom v zadnjem apostolskem pismu o sv. Cirilu in Metodu in posebej pribil dejstvo, da se bo svet po iztreženju v bridkih preizkušnjah brez drugega spet vrnil k Bogu. Po končani sv. maši je vsa cerkev mogočno zapela Zahvalno pesem. Nato pa je sledila še sv. maša v vzhodnem obredu, ki jo je daroval dr. Janežič in tudi ta ganljivi obred je z iskreno pobožnostjo in zanimanjem spremljala velika množica vernikov.

Slovinci novogoriške apostolske administrature so se tako prav častno oddolžili spomnu sv. bratov. Dokazali so pa tudi,

kako živa je v njih ljubezen do Matere božje in kako draga jim je najvišja svetinja sv. vere.

## Nova šola pri Sv. Ivanu in naš novi katoliški dom

Naša nova šola, namenjena naši mladini višjih srednjih šol, se že dokončuje. Upamo, da bo spomladi že pri kraju. Pravijo, da bo skupno stala 205 milijonov lir. V najkrajšem času bo pokrajinski svet, ki skrbi za gradnjo te šole, razpisal natečaj za dograditev notranjih del in za opremo.

Narodni in katoliški Slovenci pa tudi ne zaostajamo. Smo sicer skromni, ne razpolagamo s finančnimi sredstvi, a vendar želimo tudi mi svoj dom, ki bo naš — katoliški in slovenski. Zato smo hvaležni vsem, ki se za stvar zanimajo in jo podpirajo, predvsem našim ljudem, ki tako nesebično darujejo in nabirajo zato, da bi sedaj, ko je zemljišče že odkupljeno, prišli do prostorov, ki bodo v veliko korist predvsem naši mladini. Pogoji, v katerih delujemo, so težki in zato se priporočamo sedanjim in novim dobrotnikom tudi iz mesta, da nam priskojijo na pomoč. Tako bomo lahko prej prišli do novih, tako zelenih prostorov.

## VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Čital sem v časopisu o razpravi, ki se je vršila v Tridentu proti nekim orožnikom, ker da so pri zaslišanju Nemcev mučili aretirance z namenom, da jih prisilijo, da priznajo kazniva dejanja, zaradi katerih so jih aretirali. Zanima me, kako presoja katoliška moralika tako mučenje.

Bravec

Mnogi ljudje so v zadnjih letih stavili to vprašanje, posebno z ozirom na tako postopanje v alžirski vojni. Odgovor katoliške moralike na to vprašanje je popolnoma jasan.

Francoski kardinali in nadškofje so na svojem sestanku v oktobru 1960 svečano izjavili, da Bog obsoja nasilno postopanje, da se izsilijo priznanja. (»La Croix«, 18. oktobra 1960)

Razložili so tudi, zakaj ni dovoljeno tako postopanje. Ti visoki francoski dostojanstveniki pravijo: »Niti z uveljavljanje zakonskih pravic ali za zagotovitev zmagadev, ki se smatra, da je pravična, ni nikdar dovoljeno uporabljati sredstva, ki so v sebi krivična, katerih uporaba ponižuje vest in nima drugega sigurnega uspeha, kakor da nepravilno ustavlja uro miru.«

Tako postopanje je obsodil iz istih razlogov Pij XII. v svojem govoru z dne 3. oktobra 1953 in v govoru dne 31. okt. 1954.

Postopanje, ki hoče izsiliti priznanje in zato uničuje sposobnost refleksije, to je sposobnost premišljanja in svobodo človeške osebe, je v sebi perverzno, krivično. Nikdar ni dovoljeno človeka, ki po svoji človeški naravi ima pravico misliti in govoriti, ponižati tako, da ta človek postane pes, ki laja. To postopanje je slabše kakor umor z orožjem, in sicer zato, ker človek, ki tako umre, ostane človek. Človek pa, ki ga tako mučijo, ni več človek. To mučenje, ta tortura spreminja človeka v žival. Nikdar torej ni dovoljeno staviti človeka v takšno stanje, niti če je rezultat, uspeh takega postopka kako dobro. (V. Alfred de Soras. Morale internationale, str. 109. in 110.)

Za vestnega in nepristranskega sodnika dokaz na podlagi izsiljenega priznanja nima in ne more imeti nikake veljave.

R.

## Poročilo Marijanišča

Pred seboj imamo več števil lističa »Poročilo Marijanišča«. To je res skromen listič na dveh straneh, a je zanimiv in služi kot zveza med tržaškimi dobrotniki in zavodom. Glavni članek je navadno kaj krajavnega in ali časa primernega, na primer sedaj v septembru članek o spokornosti v Fatimi; isto požrtvovalnost so pokazali romarji na Opčinah, ko so v slabem vremenu obhajali 15. marijanski shod. Dalje sledi v lističu nekaj drobni novic iz zavodskega življenja in nato točen pregled čez zadnjo zbirko. Kakor je razvidno pritejajo to organizirano in hvalevredno akcijo za Marijanišče v 22. krajih na Tržaškem.

Poročilo izhaja štirikrat v letu, ob vsakih kvartah, ko se vršijo na Tržaškem znane zbirke. Italijanski verniki dobijo za semenišče svoj list »Beseda prijateljem«, naši rojaki pa dobijo Poročilo, o katerem smo vam napisali par besed. Če bi kdo izven tržaške škofije želel ta list, ga lahko dobi. Sedaj podajamo pregled o poletni zbirki:

Ob poletnih kvartah ste darovali za Marijanišče v posameznih krajih sledeče vsote:

	L.
Sveti Križ	20.000
Prosek	9.200
Opčine	15.500
Repentabor	2.000
Trebče	3.500
Bazovica	3.680
Katinara	9.000
Ricmanje	4.500
Kontovel	5.000
Boršt	29.000
Boljunec	8.125
Dolina	8.600
Mačkovoje	3.000
Stramar	5.400
Skedenj	13.790
Sv. Ana	12.150
Salezijanci	10.000
Sv. Jakob	16.760
Sv. Vincenc	30.500
Sv. Ivan	19.605
Sv. Anton	48.600
Rojan	20.000
Barkovoje	16.620

Vsem dobrotnikom se Marijanišče iskreno zahvaljuje in priporoča. Za vse dobrotnike zadnje zbirke bo v zahvalo sv. maša na Barbani 23. septembra.



# TRŽAŠKE NOVICE

## Kardinal Bacci v Trstu

Pred dnevi se je mudil na kratkem obisku v našem mestu kard. Bacci, znan latinist. Imel je več predavanj o pomenu latinščine nekdanj in sedaj. Med drugim je govoril tudi v stolnici sv. Justa. Nagovor je zaključil s poročilom, da mu je sv. oče po telefonu naročil, da pošilja poseben blagoslov nadškofu, duhovnikom in vsemu ljudstvu tega lepega in slovitega mesta, dragulja ob Jadranu.

## Tržaški pravoslavci za Dionizija

Pripadniki tržaške pravoslavne cerkve so se na zborovanju izrekli, da hočejo spadati pod jurisdikcijo srbskega pravoslavne škofa v Kanadi Dionizija in ne več pod beograjskega patriarha Germana, kot je bilo od leta 1921 dalje.

## Deželne volitve

Skoro vse večje italijanske stranke so že izvolile deželne odbore in komisije, ki se bodo pečale s študijem razmer v naši novi deželi Furlanija-Juljska Benečija. Tako so se že pred časom sestali demokrščani in socialdemokrati. Komunisti pa itak vedno kaj po svoje »zahtevajo«, samo da so »pred maso« aktivni. Ne zaostajajo tudi misovci, ki bi baje hoteli v parlamentu preprečiti ali vsaj odgoditi vprašanje nove dežele. Na slovenski strani smo vsi za avtonomijo, a prav tako tudi za naše pravice. Zato bi morda bil prav sedaj čas, ko se ne bi smeli izgubljati v malenkostih, ampak pripraviti vse, da naš slovenski nastop v vseh treh pokrajinah prinese začelni uspeh.

## Prosek - Kontovel

Neki tukajšnji tednik je zapisal med drugim, da je 24. avgusta poteklo 20 let od aretacije številnih družin pri nas, ker so se njihovi sinovi pridružili partizanom. Mi vemo pa, da je res, da so bili aretirani predvsem zato, ker so branili svoj narod in ne zato, kar danes hočejo mnogi tudi pri nas prikazati za »edino zveličavno«. Prosek in Kontovel sta bila tedaj, lahko rečemo, izključno slovenski vasi naše tržaške občine, ki sta težko in z nezaupanjem sprejemali potujčevanje. Kako je pa danes, potem ko so se naselili pri nas številni prišleki od blizu in daleč in ko hoče vladati izključno partijska celica, je kar žalostno, da ne rečemo obupno. Najbolj »napredne« družine, v znaku in po evangeliju »fratelance«, imajo tudi med domačimi stenami za uradni jezik tistega, ki se izključno govori po mestnih uradih. Ker ni več takega živahnega dela za Boga in narod kot nekdanj, seveda upada tudi število narodu zveste mladine. Vse najraje leti v mesto, da ni tako pod kontrolo. Kar se je ohranilo res pristno slovenskega, je prav gotovo naša godba in nekaj kulturnih in idealnih delavcev.\*

## Ob 150 letnici rojstva P. P. Njogoša

Slovenska prosvetna Matica v Trstu je izdala lično knjižico izpod peresa znanega slavista univerzitetnega profesorja U. Urbanija pod naslovom: »Petar II. Petrovič Njegos ob stopenetletnici njegovega rojstva«. Knjižica je lično opremljena, tiskala jo je tiskarna »ADRIA«, naslovno stran

ščite. Da jih mislijo poslati nad Gorico. Blazno! Poslati na fronto ljudi, ki bodo zdaj prvič prejeli v roko puško! Premike je vodil Ziga Žigonov, pameten domačin. Takoj je pristal na najin predlog. In tako se je zgodilo, da so okoli polne že bili vojaško zaščiteni mostovi in križišča, šole in cerkve, izvidniške točke in glavna poslopja, zaščitniki pa so bili — domačini! Kako samozavestno so stopicali z čez hrib obešenimi karabinkami! V vasi so palolale trobojnice: prvič po dvajsetih letih... Moje srce pa se ni radovalo. Kako se bo vse to izteklo? Zaplavali smo v silovit vrtnec, poti nazaj ni več!

Popoldne sem odšel po nujnem opravku v neko osrednjo vipavsko duhovnijo. Našel sem domačega župnika, prav ko je skupno s svojim duhovnim sosedom pregledoval tajne arhive, ki sta jih bila dopoldne zaplenila na županstvu in na Dopolavoru. V njih sta čitala vse svoje protitalijanske grehe. Bila sta najbolj črni ovci v občini: »elementi antifilitaliani pericolisissimi, di accessi sentimenti slavi, che per la loro indiscussa autorità esercitano il più nefasto influsso sulle popolazioni.« Zraven so stali podpisani zaupnikov, ki so ovajali lastne dušne pastirje.

Gospoda sta mi pripovedovala, kako sta

je napravil slikar Tone Mihelič. Udovič Marko in dr. Slavko Bratina sta napisala uvod, kot nekdanje slušatelja prof. Urbanija in ljubitelja Njogoševga literarnega dela. Lep kulturni dogodek pozdravljamo in knjižico priporočamo našim ljudem, ki se žele seznaniti z Njogoševim »Gorskim vencem« in z boji junaških Crnogorcev proti tujcem.

## Šolski uspehi v Rojanu

Seznam učencev in učenek, ki so v tekočem šolskem letu uspešno opravili nižji tečajni izpit:

Dalibor Barič, Adrijan Blokar, Ivan Brandolin, Tulij Černigoj, Alojzij Furlan, Ivan Opara, Darij Pavlica, Andrej Racč, Oskar Rustja, Karel Sancin, Zdravko Skobar, Slavko Skrlj, Robert Slama, Marij Sturm, Klavdij Živec (odlično), Radica Antonič, Sonja Bossi, Cvetka Brezovec, Aleksandra Čibic, Vera Pettrosso, Savina Prucar, Silva Scignari, Dorothea Slavec, Magda Slobez, Onorina Vojvoda.

## Sv. Križ

### Tržaška občina in naše poti

S tega mesta smo se že nešteto krat pritožili nad nerazumljivo neumnostjo, s katero se občinska uprava loteva naših vaških zadev, zlasti pa tistih, ki zadevajo naše ceste in poti. Omenili smo med drugim vprašanje stalnega cestnega prometnega, ki po odhodu prejšnjega še danes ni zadovoljivo rešeno, kajti sedanji cestar je najbrž povsod drugod bolj zaposlen kot pri nas. K nam prihaja samo enkrat na teden in ljudje se upravičeno pritožujejo, da so vaše ceste umazane in v vsakem oziru zanemarjene. Tudi za to zadevo se je naš občinski svetovavec dr. Simčič že večkrat resno zavzel, a zgleda, da imajo gg. upravitelji gluha ušesa za naše zadeve.

Se bolj pereče pa je vprašanje popravil na poti, ki vodi pod vas v vinograde ali po domače v »breg«. Ta pot je tako razpravana in »zdelana«, da je vsaka vožnja po njej docela nemogoča. Ker se z naglimi koraki bliža čas trgatve, postaja to vprašanje nujno. Naši vinogradniki so v resnih skrbih za vinski pridelek in jesensko sadje, ki zaradi stalnega deževja gnije in ki ga pri najboljši volji ne bodo mogli zvoziti na dom, če te ceste ne bodo pravčasno popravili ali vsaj za silo posuli. V Sv. Križu je danes mnogo motoriziranih vozil. Zadeva je torej resna in neodložljiva, zato prizadeti zahtevamo, da se občina vendar zgane in nekaj ukrene, sicer si s take vrste zanikrnostjo gotovo ne bo zaslužila zlate kolajne, še manj pa zaupanja pri občanih slovenske narodnosti.

### Križani

#### Pok. Ida Bogatec

Preteklo sredo popoldne je nenadoma umrla 76-letna Ida Bogatec. Zjutraj je bila še pri sv. maši in pri sv. obhajilu. Pogreb je bil v četrtek popoldne in sicer s sveto mašo, med katero je ubrano pel Mavov »Requiem« domači moški cerkveni pevski zbor. Pokojna Ida je bila več let vneta članica Apostolstva molitve in stalna naročnica Katoliškega glasa.

#### Naj počiva v miru!

Sinu in hčeram ter vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

dopoldne »razorožila« tamošnjo vojaško postojanko. Partizani so sklicali vse moške, da jih pošljejo proti Nemcem. Pripravljeni so jih bili pustiti doma, če razorožijo krajevno postojanko. Ljudje so tedaj naprosili gospoda, naj to izpeljeta. Ta sta odšla proti kasarni, za njima so šli ljudje, ki pa so iznenada tako ošibeli in drug za drugim zaostajali, da sta na trg pred kasarno prišla samceta sama. Zahtevala sta razgovor s poveljnikom. Predlagala sta mu, naj oddajo orožje, ker bodo domačini prevzeli čuvanje javnega reda. Tenente je pristal pod pogojem, da jima zagotovita varen prehod do Gorice. »Sprejeto! Vojak! pojdetes peš, na kamionu z blagom bosta dva vaša neoborožena moža in trije naši oboženi.« Spremljali vas bodo do Ajševice. Duhovnika sta tedaj mignila ljudem, ki so stali v veliki razdalji, naj pridejo bliže in prevzamejo orožje. Vojaki so se medtem razporedili za odhod. Tedaj je pridrčar avto. Izstopili so trije partizani in vodilni se je predstavil za Zvezdana. Rokoval se je z oficirjem, ki je nato ukazal odhod. Vojaki so odmarširali. Duhovnika sta zapečatila občinski urad in Dopolavoro, da bi ju očuvala pred izropom. Tajni arhiv pa sta odnesla na varno.

(se nadaljuje)

## Bazovica

Dne 6. septembra smo se v naši cerkvi spomnili bazoviških žrtve. Bazovec ne moremo pozabiti tistega žalostnega jutra, ko so odjeknili strelji na naši gmajni in so se zrušili za vedno štiri zavedni Slovenci. Zato se vsako leto zberemo pri sv. maši, ki jo naša župnija opravi za bazoviške žrtve. Ob tej priliki pomolimo tudi za vse naše padle iz zadnje vojne. — Zelo nas je razveselila lepa udeležba iz Trsta. Prisotni so bili predstavniki Skupne slovenske liste, Slovenske prosvete, Radijskega odra, skavti in skavtinje.

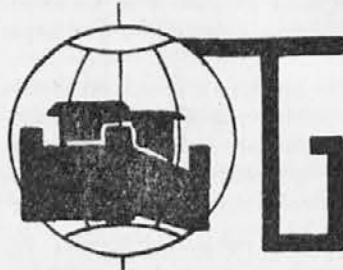
\*

Preteklo nedeljo je nastopil svojo prvo duhovniško službo letošnji novomašnik g. France Vončina iz Rojana. Vsa župnija se veseli, da je g. škof podelil naši župniji tako lep dar v osebi novomašnika. Veseli se ga zlasti naša mladina, ki bo našla v njem prijatelja in vodnika. Bog daj, da bi se pri nas dobro počutil in imel veliko zadoščenja. Seveda bo tudi naša skrb, da bomo pridno z njim sodelovali pri delu za rast božjega kraljestva v naših vaseh.

## Dve smrtni nesreči

Na cesti med Opčinami in Repentabrom se je zgodila nenavadna nesreča. Gospa Taučer por. Sabadnj je v svojem avtomobilu peljala tudi malega Sergija. Ne ve se kako, je nenadoma izgubila kontrolo nad vozilom in z vso silo udarila proti drevesom ob kraju ceste. Mater je vrglo na cesto, kjer je obležala v nezavesti, Sergij je pa obvisel med železnjem razbitega avtomobila. Ko je prišla pomoč, niso mogli za otroka ničesar več storiti, mati se pa zdravi v bolnišnici.

Druga smrtna nesreča se je zgodila v soboto ponoči. Na obmorski cesti pod Sv. Križem sta trčila avto iz Gorice, ki ga je vozil Italo Fogar, in pa Atilij Legiša iz Cerovelj, ki je vozil motocooter. Pri trčenju je Atilij izgubil življenje.



## Šolske vesti iz Gorice

Vpisovanje v osnovne šole se vrši v Gorici od 17. do 26. septembra vsak dan od 9. ure do polne.

Šolsko skrbništvo je določilo, da se bodo letos znova združile vse višje srednje šole v istem poslopu, kot je bilo že prej vsa leta. Zato so že začeli z deli, da se gimnazija in licej vrmeta v šolska poslopja v ul. Croce, strokovna šola pa v ul. Randaccio. Tako bodo v ulici Randaccio vse nižje srednje šole (1. razred enotne srednje šole, 2. in 3. razred strokovne ter 2. in 3. razred gimnazije); v ul. Croce pa učiteljske, višja gimnazija ter licej.

Taka rešitev bo gotovo v korist dijakom in bo služila tudi za boljše povezanost pri pouku.

Zvedeli smo tudi, da bo ministrstvo poskrbelo za brezplačno oskrbo otrokom osnovnih šol vseh učnih knjig, med temi bo tudi katekizem.

Opozarjamo starše, da je ministrstvo dalo odredbo, naj šolske oblasti poskrbijo, da bodo vsi otroci, ki so končali 5. razred osnovne šole, obiskovali enotno srednjo šolo. S tem hočejo resno izpeljati določbo, da je šolski pouk za vse otroke obvezen od 6. do 14. leta. Za starše bi pa bilo zelo slabo izpričevalo, če bi jih morali s kaznimi prisiliti, da še nadalje pošiljajo otroke v šolo do 14. leta. To bi moral vsakdo smatrati kot osnovno dolžnost do svojih otrok.

## 19 milijonov za preureditev šole v Doberdolu

Krajevni občinski svet je sklenil preurediti osnovno šolo v Doberdolu. Zgradba že dolgo let ni bila popravljena in tudi notranja ureditev je zelo pomanjkljiva in ne odgovarja potrebam modernega časa. Občinski svet je sklenil zgradbo razširiti, da bi pridobil še dve učilnici. Namestili bodo tudi centralno kurjavo. Celotna popravila bodo stala 19 milijonov lir. Občinska uprava je poslala gradbenim podjetjem poziv, naj se udeležijo dražbe za ta dela, ki bo na županstvu dne 28. septembra.

## Izidi popravilnih izpitov

Izdelali so:

### GIMNAZIJA - LICEJ

Cez 4. gimn.: Troha Bogdan; Devetak Aleksandra, Paoletti Milojka.

Cez 5. gimn.: Gergolet Marij, Leghissa Zvonko, Princič Jožef; Korsič Marija, Vintini Marija.

Cez 1. licej: Rutar Boris, Terpin Robert; Valentič Slavka.

## ROMANJE NA BARBANO NAŠIH ŽUPNIJ IN VERNIKOV 23. SEPTEMBRA 1963

### SPORED NA BARBANI:

Ob 8.30 sv. maša s kratkimi mašnimi molitvami in ljudskim petjem. Prilika za spoved:

ob 10.30 pontifikalna sv. maša mariborskega škofa;

ob 14.45 sv. rožni venec;

ob 15.00 procesija po otoku, sklepni govor in blagoslov. — Pri obeh sv. mašah in popoldne bo govoril mariborski škof. Pri prvi sv. maši bomo peli naslednje pesmi: Ti, o Marija - Marija, Mati ljubljena - K tebi, Jezus ljubeznivi - Lepa si, lepa - O Devica, pomočnica. — Prinesite mašne knjižice!

Pri procesiji litanije M.B. z ljudskimi odpevi. Pri pontifikalni maši pojejo združeni zbori Vodopivčevu mašo sv. Vincencija Pavelskega.

Vsem domačim naše sožalje, živim pa opozorila k previdnosti.

## Trst in Reka

Pred prvo svetovno vojno, ko je bilo naše mesto pod Avstrijo, so ladje našega Lloyda gospodarile na Jadranu. Ni bilo vidne konkurence drugih jadranskih mest in pristanišč. Danes 13 let po drugi svetovni vojni, je drugače. Trst in Reka si delata konkurenco, a ne samo to, Trst bije tudi težak boj z drugimi jadranskimi pristanišči (Koper, Benetke, Bari in kmalu tudi Tržič). Tarifna politika je v veliki meri kriva, da naše pristanišče nima tistega razmaha, kot bi ga po svoji moderni opremljeni organizaciji zaslužilo. A dosti tudi vpliva nestalnost pri upravi raznih pristaniških družb.

## Cene mesu in kavi

Poleg kruha hočejo sedaj povišati še cene mesu. Ustanovili so posebno komisijo, ki naj prouči, ali so za to utemeljeni razlogi. Govori se, da se bo povišala tudi cena maslu. Naši kavarnarji pa nameravajo povišati ceno kavi od 40 na 50 lir. Ali res gremo proti inflaciji?

nadškof nagovoril otroke in starše. Za nadškofom je pa msgr. Gregorec govoril o sodelovanju z milostjo za krščansko življenje. Po birmi je sledila sv. maša, ki jo je daroval preč. g. Jožko Stanta po namenu birmancev za g. nadškofa.

Pred kratkim smo Devinci poromali na Sv. Višarje in na Brezje.

### V petek 20. sept. ob 20. uri v župnijski dvorani v Doberdolu

bo č.g. Stanko Pavlin, misijonar  
s Kitajske (Hong-Kong) prikazal

### ZANIMIVOSTI S KITAJSKE

v barvanih slikah, filmu,  
besedi in petju. - Vabljeni!

## OBVESTILA

DRŽAVNA Nižja industrijska šola s slovenskim jezikom v Trstu (Rojan) opozarja, da se vrši vpisovanje za 1. razred enotne srednje šole in za 2. in 3. razred Industrijske šole do vključno 25. t.m.; za 1. razred je potrebno predložiti sledeče dokumente: rojstni list, potrdilo o precejpenju ter spričevalo 5. razreda osnovne šole.

VPIŠOVANJE V OSNOVNE ŠOLE. Vpisovanje na vseh slovenskih osnovnih šolah se prične 17. septembra in zaključuje 27. istega meseca.

V prvi razred se morajo vpisati vsi otroci rojeni v letu 1957, pri vpisu je potrebno dostaviti rojstni list in potrdilo o cepljenju koz na prostem papirju.

Za ostale učence je dovolj predložitev izpričevala zadnjega šolskega leta.

VPIŠOVANJE v slovensko učiteljske v Trstu se je začelo in bo trajalo do 25. septembra. Pojasnila daje tajništvo zavoda.

### DAROVI

Udeleženke duhovnih vaj iz Trsta - za: Katoliški glas 2.000, Zavod sv. Družine 3.000, Alojzijeve 2.000 lir.

Za Katoliški dom: Franc Trpin, Steverjan - namesto cvetja na grob pok. Marija Dornika 1.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Gdč. Marija N. 10.000; N. N., Trst 1.000; gdč. Nežika Lazar, Trst 1.000; udeleženka duh. vaj iz Trsta 3.000; gdč. D. Pavlica 1.000; N. N., Gorica 2.000 lir. — Iskren Bog povrni!

Za SLOKAD darujejo člani Radijskega odra 5.000 lir v spomin pok. gospe Opelt.

Za Marijin dom v Rojanu: V spomin pok. Ane Bole, sestra in nečaki 6.000; St. 30.000; Valentin Franceschi 7.300; Danilo Piščanc v spomin pok. sestre Eleonore 2.000; S. A. 1.500; R. E. 1.000; za obletnico moške smrti Ivanka 1.000 lir. — Bog plačaj!

### ZAHVALA

Po pogrebu

### HEDVIGE AMISANO

se toplo zahvaljujeta vsem vaščanom in še posebno družini Petaros - Bazovica, 20 za sočustvanje in sožalje.

družina Amisano

in dr. Mario Frascinelli

Bazovica, 16. sept. 1963

### Dr. VRTOVEC ŽOŽE (jr.)

specialist  
za ustne in zobne bolezni  
asistent  
na zobozdravniški univerzitetni kliniki  
v Padovi  
TRST ul. Mercadante 1/I  
vogal ul. Carducci-ul. Milano  
tel. 68349

### OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik  
Tiska tiskarna Budin v Gorici